

Procedure gezamenlijke toegang ouders

Handleiding voor advocaten

Doel pilot

Op 10 oktober 2016 heeft de rechtspraak het "Visiedocument (echt) scheiding ouders met kinderen" gepubliceerd (<https://www.rechtspraak.nl/Themas/Vechtscheidingen/Paginas/VisiedocumentRechtspraak-over-echtscheidingen.aspx>). Daarin wordt aangekondigd dat de rechtspraak de mogelijkheden voor een andere toegang tot de rechter zal verkennen: een procedure waarbij als uitgangspunt zal gelden dat ouders de mogelijkheid wordt geboden gezamenlijk hun geschilpunten aan een rechter voor te leggen. De pilotprocedure gezamenlijke toegang ouders is een uitwerking van dit Visiedocument.

Deze pilot heeft als doel ouders met minderjarige kinderen in een vroeg stadium van het scheidingsproces gezamenlijk toegang tot de rechter te bieden door te starten met één gezamenlijk processtuk. De rechter in een vroeg stadium betrekken zorgt voor duidelijkheid bij de partijen en de verwachting is dat conflicten minder hoog oplopen of verharden. De schade bij kinderen vanwege de(scheidings)procedure kan hierdoor worden beperkt.

Bij de ontwikkeling van deze pilotprocedure heeft de rechtspraak zich laten informeren door (vFAS) advocaten, vertegenwoordigers van gemeenten, de gecertificeerde instellingen en de raad voor de kindbescherming.

De 'procedure gezamenlijke toegang ouders' staat open voor ouders die uit elkaar gaan of zijn en al dan niet een geschil over hun kinderen hebben.

Het gaat dan om:

- a gehuwde ouders en ouders die een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan;
- b niet gehuwde ouders (de samenlevers) met gezamenlijk gezag over hun minderjarig(e) kind(eren);
- c niet gehuwde ouders waarvan een ouder met het gezag is belast over hun minderjarig(e) kind(eren).

Selectie pilot

In de 'procedure gezamenlijke toegang ouders' kunnen geschillen over (een wijziging van) de onderstaande onderwerpen worden voorgelegd:

- het gezag;
- de hoofdverblijfplaats van de kinderen;
- de zorg- of omgangsregeling;
- de informatieregeling;
- de kinderalimentatie;
- de partneralimentatie;
- het voortgezet gebruik van de woning en de gebruiksvergoeding; - het huurrecht;
- de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap en eenvoudige gemeenschap.

Andere onderwerpen worden op dit moment niet in deze procedure voorgelegd, tenzij de rechter anders beslist.

Wat wordt van de advocaten verwacht?

In de pilot beoogt de rechter ouders die hebben besloten uit elkaar te gaan, zo snel mogelijk te helpen bij het oplossen van geschilpunten en daar waar partijen zelf geen oplossing kunnen vinden, snel een beslissing te geven en/of duidelijkheid te geven. In een gesprek met de rechter kunnen ouders samen afspraken maken of van de rechter een beslissing vragen waarna zij zelf samen verder afspraken proberen te maken.

Van de advocaten wordt verwacht dat zij, voordat ze met hun cliënt(en) naar de rechter stappen, al in een viergesprek een duidelijk totaalbeeld hebben van de geschilpunten en dat zij met elkaar en de ouders een duidelijke analyse hebben gemaakt over de punten waarover de ouders het eens zijn en niet eens zijn. Ook wordt van hen verwacht dat zij de beschikking hebben over een volledig dossier.

Verwacht wordt verder dat advocaten een positieve en actieve houding hebben bij het de-escaleren van de geschilpunten en zij deze houding ook aannemen bij het gesprek met de ouders bij de rechter. Alleen op deze wijze kan een constructief gesprek met elkaar plaatsvinden waarbij oplossingen worden gezocht voor de ouders en hun kinderen.

Ouders die over geen enkel onderwerp afspraken met elkaar kunnen maken, komen in deze fase van de pilot niet in aanmerking voor deelname.

De advoca(a)t(en) en de ouders moeten in deze procedure gezamenlijk optrekken en aan de rechter direct en zo volledig en neutraal mogelijk alle relevante informatie verstrekken.

Tot slot wordt van hen verwacht dat ze meedoen aan de evaluatie van de pilot.

Wat kan van de rechtbank worden verwacht?

De rechtbank zet de zaak met voorrang op zitting, reserveert voldoende zittingstijd, doet zo mogelijk direct uitspraak dan wel op korte termijn na de zitting, voert actief de regie en plant een eventuele vervolgzitting op korte termijn in.

Deelnameformulier

De procedure gezamenlijke toegang ouders wordt ingeleid met een deelnameformulier. De ouders en de advoca(a)t(en) vullen samen het formulier en de bijlagen in. Wanneer

het formulier volledig is ingevuld, ondertekenen de ouders en de advoca(a)t(en) het formulier.

Doel van het formulier is om de wensen van de ouders kort en overzichtelijk bij elkaar te zetten. Zo is eenvoudig te zien over welke geschilpunten de rechter moet beslissen. Op de zitting is ruimte om de wensen van de ouders nader toe te lichten.

Het is belangrijk dat in het formulier wordt opgenomen welke (voorlopige of definitieve) afspraken partijen al met elkaar hebben gemaakt.

Er is geen gelegenheid tot het indienen van nadere stukken, tenzij de rechtbank hier toestemming voor heeft gegeven. Deze stukken moeten de advocaten gezamenlijk indienen.

Griffierecht

Wanneer een deelnameformulier is ingediend en de zaak door de rechtbank is toegelaten tot de pilot, wordt slechts één keer griffierecht geheven. Ouders betalen ongeacht de gespreksonderwerpen het griffierecht dat zou gelden voor hen als zij een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding zouden indienen.

Als één van de advocaten de rechtbank bericht dat op tegenspraak wordt verder geprocedeerd, moeten ouders (via hun advocaat) zich binnen 14 dagen na dat bericht via een F-formulier uitlaten over de wijze waarop de procedure wordt voortgezet. Beide advocaten ontvangen een factuur voor de naheffing van griffierecht tot het bedrag dat ieder van de partijen verschuldigd is op grond van de Wet griffierechten burgerlijke zaken bij een procedure op tegenspraak.

Werkwijze

- Eén advocaat stuurt een e-mailbericht aan Regiolab.rb-oostbrabant@rechtspraak.nl met als onderwerp "Verzoek tot toelating procedure gezamenlijke toegang ouders".
- Alleen de collega-advocaat wordt in cc gezet.
- Als bijlagen worden meegestuurd: de scan van het gezamenlijk ingevulde en ondertekende deelnameformulier in één pdf-bestand en de scan van alle andere bijlagen genoemd in het deelnameformulier.
- NB! Toezending van het deelnameformulier per e-mail wordt enkel beschouwd als een verzoek tot toelating tot deze procedure. De procedure is door het toezenden van het deelnameformulier nog niet aanhangig bij de rechtbank.
- De griffie stuurt uiterlijk de 5e werkdag per e-mailbericht een ontvangstbevestiging aan de advoca(a)t(en). Daarin staat tevens of de zaak wel of niet geschikt is voor de procedure gezamenlijke toegang ouders.
- Als de rechtbank de zaak als niet geschikt beoordeelt, vermeldt de rechtbank in de e-mail de reden daarvan. Het eerder per e-mail toegestuurde deelnameformulier wordt dan niet in behandeling genomen en uit de systemen verwijderd. Als de zaak niet geschikt wordt bevonden, omdat het deelnameformulier en/of de bijlagen niet volledig zijn ingevuld, kan/kunnen de advoca(a)t(en) een nieuw deelnameformulier per e-mail toezenden, aangevuld met de ontbrekende stukken/gegevens. Als de zaak om andere redenen niet

- geschikt wordt bevonden, kunnen partijen een gewoon verzoek indienen conform de Landelijke Procesreglementen Familie- en Jeugdrecht Rechtbanken.
- Als de rechtbank de zaak wel geschikt beoordeelt, wordt in de e-mail bevestigd dat de zaak is toegelaten tot de pilot.
 - Als een zaak is toegelaten, moeten de advocaten, om de zaak daadwerkelijk aanhangig te maken, via een gezamenlijk in te dienen F-formulier (verkrijgbaar via het familiejournaal) het papieren exemplaar van het deelnameformulier met de bijlagen in tweevoud bij de griffie van de rechtbank, team Familie & Jeugdrecht. Bij elk exemplaar moet een afschrift van de bevestigingse-mail, worden gevoegd. De zaak geldt als ingediend en aanhangig vanaf het tijdstip waarop het papieren exemplaar van het deelnameformulier met de bijlagen door de griffie is ontvangen. Zodra de zaak aanhangig is, wordt de zaak ingeboekt en krijgt deze een registratienummer. Als sprake is van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap wordt een gemeenschap van goederen ontbonden op het tijdstip waarop de griffie het papieren exemplaar van het deelnameformulier met de bijlagen ontvangt, conform artikel 1:99 BW.
 - De griffie stuurt de advocaten een factuur voor 50% van het griffierecht.
 - De advocaten dienen vervolgstukken, bijlagen en berichten steeds gezamenlijk en in papieren vorm via het F-formulier (beschikbaar in het elektronisch familiejournaal) in. Als iedere partij door een eigen advocaat wordt vertegenwoordigd, moet uit het F-formulier blijken dat sprake is van gezamenlijke indiening.
 - De rechtbank plant een gesprek met de advoca(a)t(en) en ouders binnen 6 weken in op een dinsdag of een vrijdag.
 - De raad voor de kindbescherming wordt niet standaard uitgenodigd voor het gesprek. Afhankelijk van de zaak worden andere belanghebbenden of informanten (zoals betrokken hulpverlening) uitgenodigd.
 - Kinderen worden uitgenodigd voor een kindgesprek met de kinderrechter. Dit is op een andere dag voor het gesprek van de ouders en de advoc(a)t(en) met de rechter.
 - Tijdens het gesprek kunnen de ouders en de advoc(a)t(en) hun visie geven op de onderwerpen die zij willen bespreken en de rechter zal vragen stellen.
 - Aan het einde van het gesprek wordt besproken hoe de procedure wordt vervolgd. Het kan zijn dat tijdens het gesprek ouders afspraken met elkaar hebben gemaakt die in een proces-verbaal of beschikking worden vastgelegd. Het kan ook zijn dat de rechter een voorlopig oordeel geeft waarmee ouders hun onderhandelingen kunnen voortzetten, Het is ook mogelijk dat de rechter een eindbeschikking geeft, of dat ouders eerst naar een hulpverleningstraject worden verwezen. Ook blijft de mogelijkheid bestaan om de procedure op tegenspraak voort te zetten.

Deelname aan de pilot – deelname aan evaluatie van de pilot

Een multidisciplinair team van onderzoekers, verbonden aan de Universiteit Utrecht en de Vrije Universiteit Amsterdam doen wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de pilot procedure gezamenlijke toegang. De evaluatie vindt voornamelijk via online vragenlijsten plaats, waarbij privacy en anonimiteit volledig zijn gewaarborgd. De kostenbatenanalyse van de pilot wordt uitgevoerd door SEO Economisch Onderzoek. Dat

is een onafhankelijke stichting, gelieerd aan de Economische Faculteit van de Universiteit van Amsterdam.

Beide ouders en advoca(a)t(en) moeten feedback geven op de procedure. Dat kan via een vragenlijst of een interview met een van de onderzoekers. Ook kinderen krijgen een vragenlijst. Na het bericht van toelating tot de pilotprocedure ontvangen de procesdeelnemers een eerste vragenformulier van het onderzoeksteam en na afronding van de pilotprocedure een tweede.

Vragen?

Vragen over de procedure kunnen worden gesteld aan [mailto:de griffie](mailto:de.griffie@rechtbank-oost-brabant.nl) van het team Familie & Jeugdrecht van de rechtbank Oost-Brabant, bereikbaar op telefoonnummer: 088 – 3611840.

Regiolab rechtbank Oost-Brabant

Juni 2021